

شاخص‌های جهانی مرتبط با کیفیت زندگی

تهیه و تنظیم: پدram مهرائی*

- آزادی ادراک‌شده در اخذ تصمیمات زندگی
- بخشش و گشاده‌دستی (میزان کمک‌های اهدایی به امور خیریه)
- بر اساس این گزارش، رتبه ایران در سال‌های متعدد در مجموع نشان‌دهنده سیری از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ میلادی بوده است:

جدول ۱. وضعیت ایران در گزارش جهانی شادی، ۲۰۱۸-۲۰۱۳ میلادی

سال	۲۰۱۳	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸
امتیاز	۴/۶۴۳	۶۸۶/۴	۸۱۳/۴	۶۹۲/۴	۷۰۷/۴
رتبه	۱۱۵	۱۱۰	۱۰۵	۱۰۸	۱۰۶

- در این بخش برای بررسی شاخص‌های جهانی مرتبط با کیفیت زندگی گزارش‌های زیر بررسی می‌شوند:
- گزارش جهانی شادی^۱
- شاخص رفاه لگاتوم^۲
- شاخص پیشرفت اجتماعی^۳

گزارش جهانی شادی

این گزارش که سازمان ملل متحد از سال ۲۰۱۲ میلادی به صورت سالانه^۴ منتشر می‌کند وضعیت شادکامی در ۱۵۶ کشور را ارزیابی می‌کند. شش فاکتور اصلی سازمان ملل متحد برای رتبه‌بندی کشورها بر مبنای «میزان شادی» عبارت‌اند از:

- درآمد (سرانه تولید ناخالص داخلی)
- سال‌های سلامتی در شاخص امید به زندگی
- حمایت‌های اجتماعی (وجود فردی که بتوان در مواجهه با مشکلات و دشواری‌ها به او اتکا کرد)
- اعتماد و صداقت (میزان ادراک از نبود فساد در دولت و کسب‌وکارهای تجاری)

pmehraie@yahoo.com

1- World Happiness Report
2- Legatum Prosperity Index
3- Social Progress Index

* کارشناس ارشد برنامه‌ریزی شهری

۴ - به جز سال ۲۰۱۴ میلادی

جدول ۲. وضعیت ایران و کشورهای منطقه در گزارش جهانی شادی

رتبه و امتیاز در سال										کشور	ردیف
۲۰۱۸		۲۰۱۷		۲۰۱۶		۲۰۱۵		۲۰۱۳			
۲۶	۶/۳۹۵	۳۵	۶/۳۷۵	۳۶	۶/۳۷۵	۲۸	۶/۶۱۱	۲۷	۶/۶۶۶	قطر	۱
۳۵	۶/۱۵۵	۳۷	۶/۳۴۴	۳۴	۶/۳۷۹	۳۵	۶/۴۱۱	۳۳	۶/۴۸۰	عربستان	۲
۱۹	۶/۶۸۵	۲۱	۶/۶۴۸	۲۸	۶/۵۷۳	۲۰	۶/۹۰۱	۱۴	۷/۱۴۴	امارات	۳
۴۳	۶/۱۰۵	۴۱	۵/۰۸۷	۴۲	۶/۲۱۸	۴۹	۵/۹۶۰	۷۹	۵/۳۱۲	بحرین	۴
۴۵	۶/۰۸۳	۳۹	۶/۱۰۵	۴۱	۶/۲۳۹	۳۹	۶/۲۹۵	۳۲	۶/۵۱۵	کویت	۵
-	-	-	-	-	-	۲۲	۶/۸۵۳	۲۳	۶/۸۵۳	عمان	۶
۱۰۶	۴/۷۰۷	۱۰۸	۴/۶۹۲	۱۰۵	۴/۸۱۳	۱۱۰	۴/۶۸۶	۱۱۵	۴/۶۴۳	ایران	۷
۷۴	۵/۴۸۳	۶۹	۵/۵۰۰	۷۸	۵/۳۸۹	۷۶	۵/۳۳۲	۷۷	۵/۳۴۵	ترکیه	۸
۸۸	۵/۱۹۹	۸۸	۵/۲۲۵	۹۳	۵/۱۲۹	۱۰۳	۴/۸۳۹	۹۷	۴/۹۳۱	لبنان	۹
۹۰	۵/۱۶۱	۷۴	۵/۳۳۶	۸۰	۵/۳۰۳	۸۲	۵/۱۹۲	۷۷	۵/۴۱۴	اردن	۱۰
۱۱۷	۴/۴۵۶	۱۱۷	۴/۴۹۷	۱۱۲	۴/۵۷۵	۱۱۲	۴/۶۷۷	۱۰۵	۴/۸۱۷	عراق	۱۱
۷۵	۵/۴۷۲	۸۰	۵/۲۶۹	۹۲	۵/۱۳۲	۸۱	۵/۱۹۴	۸۱	۵/۲۹۲	پاکستان	۱۲
۱۵۰	۳/۴۶۲	۱۵۲	۳/۴۶۲	۱۵۶	۳/۰۶۹	۱۵۶	۳/۰۰۶	۱۴۸	۳/۸۹۲	سوریه	۱۳
۱۵۲	۳/۳۵۵	۱۴۶	۳/۵۹۳	۱۴۷	۳/۷۳۴	۱۳۶	۴/۰۷۷	۱۴۲	۴/۰۵۴	یمن	۱۴
۱۴۵	۳/۶۳۲	۱۴۱	۳/۷۹۴	۱۵۴	۳/۳۶۰	۱۵۳	۳/۵۷۵	۱۴۳	۴/۰۴۰	افغانستان	۱۵
۱۵۶		۱۵۵		۱۵۷		۱۵۸		۱۵۶		مجموع کشورها	

شاخص رفاه لگاتوم^۱

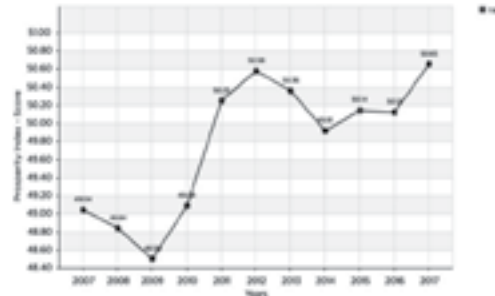
شاخص رفاه لگاتوم رتبه‌بندی سالانه مؤسسه پژوهشی لگاتوم است که درباره سطح رفاه در ۱۴۹ کشور منتشر می‌شود. لگاتوم از سال ۲۰۰۷ میلادی این گزارش را منتشر می‌کند و پژوهشگران آن شاخص رفاه را بر اساس ترکیبی از وضعیت کشورها در ۸ حوزه متفاوت تعریف کرده‌اند. سطح رفاه در کشورها با مقایسه وضعیت آنها در ۸ حوزه از جمله اقتصاد، فرصت‌های کسب و کار، حکومت‌داری، آموزش، سلامت، امنیت و ایمنی، آزادی‌های فردی و سرمایه اجتماعی سنجیده می‌شود. بر اساس رتبه‌بندی سال ۲۰۱۷ میلادی، در مجموع ایران رتبه

۱۱۷ را در سطح جهان دارد.

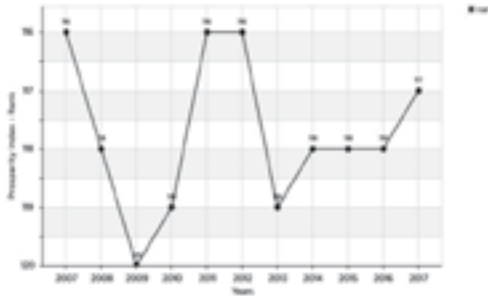
همچنین بررسی رتبه و امتیازات ایران در بازه زمانی ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ میلادی نشان می‌دهد که به‌رغم رشد نسبی امتیاز این شاخص در کشور، رتبه ایران همواره در محدوده ۱۱۶ تا ۱۲۰ جهان در حال نوسان بوده است.

1-Legatum Prosperity Index

نمودار ۱. روند تغییر امتیازات ایران در شاخص رفاه لگاتوم، ۲۰۰۷-۲۰۱۷ میلادی

نمودار ۲. روند تغییرات رتبه جهانی ایران در شاخص رفاه لگاتوم، ۲۰۰۷-۲۰۱۷ میلادی

تصویر ۱. میزان تغییر امتیازات کشورهای جهان در شاخص رفاه لگاتوم، ۲۰۱۶-۲۰۱۷ میلادی

جدول ۳. وضعیت ایران و کشورهای منطقه در شاخص رفاه لگاتوم

ردیف	کشور	رتبه در سال										
		۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
۱	افغانستان	۱۴۸	۱۴۷	۱۴۷	۱۴۷	۱۴۹	۱۴۹	۱۴۶	۱۴۹	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۶
۲	بحرین	۵۰	۴۸	۵۲	۵۵	۶۸	۷۱	۵۶	۶۶	۶۶	۶۶	۶۲
۳	پاکستان	۱۴۲	۱۴۰	۱۴۲	۱۴۱	۱۴۲	۱۴۰	۱۴۰	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۴۲
۴	عراق	۱۴۶	۱۴۶	۱۴۴	۱۴۴	۱۴۶	۱۴۷	۱۴۳	۱۴۳	۱۴۳	۱۴۳	۱۴۲
۵	اردن	۷۵	۸۲	۷۴	۸۰	۸۴	۹۴	۸۸	۹۲	۸۹	۸۹	۹۲
۶	ایران	۱۱۶	۱۱۸	۱۲۰	۱۱۹	۱۱۶	۱۱۶	۱۱۹	۱۱۸	۱۱۸	۱۱۸	۱۱۷
۷	کویت	۵۲	۵۴	۵۵	۶۲	۵۶	۵۶	۷۵	۷۶	۷۱	۷۱	۸۰
۸	لبنان	۸۶	۹۱	۸۴	۸۸	۹۱	۹۸	۱۰۰	۱۰۵	۱۰۴	۱۰۵	۱۰۵
۹	عمان	۶۱	۵۹	۵۸	۵۸	۵۷	۵۹	۶۴	۶۵	۷۰	۷۰	۷۳
۱۰	قطر	۴۴	۴۴	۴۳	۴۳	۴۳	۴۱	۴۲	۴۳	۴۶	۴۶	۴۷
۱۱	عربستان	۹۰	۸۹	۸۹	۸۵	۸۷	۸۴	۸۴	۸۶	۸۴	۸۴	۷۸
۱۲	امارات	۴۳	۴۲	۴۲	۴۱	۴۲	۴۲	۴۱	۴۰	۴۱	۴۱	۳۹
۱۳	ترکیه	۷۴	۸۳	۸۳	۷۵	۷۶	۷۸	۷۹	۷۲	۷۸	۷۹	۸۸
۱۴	یمن	۱۴۵	۱۴۵	۱۴۶	۱۴۵	۱۴۷	۱۴۶	۱۴۵	۱۴۵	۱۴۹	۱۴۹	۱۴۹

تصویر ۲. وضعیت کشورهای جهان در شاخص پیشرفت اجتماعی، ۲۰۱۷

شاخص پیشرفت اجتماعی^۱

اطلاعات و ارتباطات، سلامتی و تندرستی، کیفیت محیطی
- فرصت: حقوق فردی، آزادی و انتخاب فردی، تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری، دسترسی به تحصیلات عالی

شاخص پیشرفت اجتماعی که مؤسسه غیرانتفاعی «پیشرفت اجتماعی الزامی»^۲ تهیه و تدوین می‌کند ابعاد متعدد عملکردهای اجتماعی و زیست‌محیطی کشورها را بررسی می‌کند و در تلاش است تا با تلفیق داده‌های مربوط به عملکردهای زیست‌محیطی و اجتماعی کشورهای مورد بررسی با شاخص‌های اقتصادی سنتی مانند تولید ناخالص داخلی ارزیابی جامعی از عملکرد ملی کشورها ارائه کند. شاخص پیشرفت اجتماعی شامل سه دسته اصلی از زیرشاخص‌ها می‌شود که عبارت‌اند از:
- نیازهای اساسی بشر: تغذیه و مراقبت‌های بهداشتی اولیه، آب شرب بهداشتی، سرپناه و امنیت شخصی
- میانی رفاه: دسترسی به دانش پایه، دسترسی به

نمودار ۳. روند تغییر امتیازات ایران در شاخص پیشرفت اجتماعی، ۲۰۱۷-۲۰۱۴ میلادی

1-Social Progress Index
2-Social Progress Imperative

جدول ۴. وضعیت ایران و کشورهای منطقه در شاخص پیشرفت اجتماعی

ردیف	کشور	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
۱	افغانستان	N/A	۱۳۱	۱۳۲	۱۲۷
۲	ایران	۹۴	۹۵	۹۳	۸۸
۳	عراق	۱۱۸	۱۱۳	۱۰۴	-
۴	اردن	۷۵	۷۴	۷۱	۵۶
۵	کویت	۴۰	۴۷	۴۵	۴۲
۶	لبنان	۸۳	۸۰	۷۴	۷۱
۷	پاکستان	۱۲۴	۱۲۲	۱۱۳	۱۰۵
۸	عربستان	۶۵	۶۹	۶۵	۵۷
۹	ترکیه	۶۴	۵۸	۵۸	۶۱
۱۰	امارات	۳۷	۳۹	۳۹	-
۱۱	یمن	۱۲۵	۱۲۸	۱۲۷	۱۲۲

and Wellbeing. London, United Kingdom.

منابع:

- Legatum Institute. (2012). *The 2012 Legatum Prosperity Index, a unique Global Inquiry into Wealth and Wellbeing*. London, United Kingdom.
- Legatum Institute. (2013). *The 2013 Legatum Prosperity Index*. London, United Kingdom.
- Legatum Institute. (2014). *The 2014 Legatum Prosperity Index*. London, United Kingdom.
- Legatum Institute for Global Development. (2015). *The 2015 Legatum Prosperity Index*. London, United Kingdom.
- Legatum Institute. (2016). *The 2016 Legatum Prosperity Index, Bringing Prosperity to life*. London, United Kingdom.
- Legatum Institute. (2017). *The 2017 Legatum Prosperity Index*. London, United Kingdom.
- Social Progress Imperative. (2014). *Social Progress Index 2014 Executive Summary*. Washington DC, USA.
- Social Progress Imperative. (2015). *Social Progress Index 2015 Executive Summary*. Washington DC, USA.
- Social Progress Imperative. (2016). *Social Progress Index 2016 Executive Summary*. Washington DC, USA.
- Social Progress Imperative. (2017). *Social Progress Index 2017 Executive Summary*. Washington DC, USA.
- United Nations Sustainable Development Solutions Network. (2013). *World Happiness Report*. New York, USA.
- United Nations Sustainable Development Solutions Network. (2015). *World Happiness Report*. New York, USA.
- United Nations Sustainable Development Solutions Network. (2016). *World Happiness Report*. New York, USA.
- United Nations Sustainable Development Solutions Network. (2017). *World Happiness Report*. New York, USA.
- United Nations Sustainable Development Solutions Network. (2018). *World Happiness Report*. New York, USA.
- Legatum Institute. (2007). *The 2007 Legatum Prosperity Index: A Global Assessment of Wealth and Wellbeing*. Dubai, UAE.
- Legatum Institute. (2008). *The 2008 Legatum Prosperity Index, an Inquiry into Global Wealth and Wellbeing*. Dubai, UAE.
- Legatum Institute. (2009). *The 2009 Legatum Prosperity Index, an Inquiry into Global Wealth and Wellbeing*. London, United Kingdom.
- Legatum Institute. (2010). *The 2010 Legatum Prosperity Index, an Inquiry into Global Wealth and Wellbeing*. London, United Kingdom.
- Legatum Institute. (2011). *The 2011 Legatum Prosperity Index, an Inquiry into Global Wealth*